

Thịt mỡ – Dưa hành – Câu đố Tết

Tác Giả: Lê Xuân Quang

Thứ Hai, 23 Tháng 1 Năm 2012 14:22

Cả năm mỡ i độn, dân ta có thú chọi chọi – Câu Đố (CĐ), Hoàng Phi (HP).

Độc trẻng cưa thỏi loỏi vắn này nhỏi nhỏi ngỏi i chúc, mong ỏi cỏi hỏi ngỏi tỏi i tỏi ngỏi lai, thỏi hiỏi n gia phong cưa nhỏi ngỏi gia đình Viỏi t thỏi i xỏi a.

Hoành phi thỏi c chỏi t là bỏi c thỏi hoỏi chỏi Hán, thỏi hiỏi n theo phỏi ngỏi nỏi m ngang (hoành), treo trên xà nhà, nỏi i thỏi tỏi hoỏi c nỏi i trang trỏi ngỏi gian chính (đỏi điỏi n vỏi i cưa chính ra vào nhà), còn câu đỏi i thỏi ngỏi theo phỏi ong thỏi ngỏi đỏi ngỏi (tung). Trỏi c tiên nói vỏi Hoành phi – Đỏi i tỏi :

Hoành Phi – Đỏi i tỏi

Hoành phi thỏi ngỏi chỏi có tỏi 2, 3 hoỏi c 4 tỏi , chỏi to dùng đỏi treo ỏi giỏi a, hai bên phỏi i trái là các câu đỏi i. (Đỏi i = To, lỏi n. Tỏi = Tỏi ngỏi , chỏi) – Gia chỏi cho viỏi t rỏi i thuê chỏi m khỏi c vào tỏi m gỏi quý đỏi c trang trí nghỏi thuỏi t bỏi ngỏi khỏi m trai hoỏi c sỏi n son thỏi p vàng. Chỏi đỏi trên Đỏi i tỏi – Hoành phi là chỏi Hán, thỏi dỏi : Long phi (Rỏi ngỏi bay), ỏi n tỏi nguyên (Uỏi ngỏi nỏi c nhỏi nguỏi n), Tích thỏi kim hoa (Cây xỏi a hoa nay), Quang minh chính đỏi i...

Hoành phi vỏi n là loỏi i hình ngỏi n tỏi mang tích thông đỏi p, đỏi nhỏi hỏi ngỏi nên đỏi c dân gian xỏi đỏi ngỏi nhỏi m mỏi c đích rấn dỏi y, đỏi ngỏi ỏi đỏi i hỏi ngỏi tỏi i sỏi cao cỏi trong ỏi ngỏi xỏi làm ngỏi ỏi i tỏi t, ngỏi ỏi i quân tỏi . Thỏi nhỏi ngỏi các nhà Nho đôi khi cũng "phá cách" – dùng loỏi i hình vắn hóa này chỏi điỏi u, phê phán, điỏi u cỏi t kỏi đỏi t nát nhỏi ngỏi hỏi m ngỏi ỏi i.

Lỏi y mỏi t thỏi dỏi :

Ông bố Huy kia, cậu anh T... có viên quan huyện, vốn gốc gác dân nghèo, gia đình bần hàn, nghề nghiệp của ông cha cũng nghèo phèo đến ukiếm sống đến chuốc cho con ăn hóc. Ông bố không tìm ngành nghề nào – dù thêu p hèn, nghề ch nhác hay bán đàn cò ”chê” – kiếm tiền để cho con yên tâm học tập.

Đố thi phong kiến xa xưa, dân ta coi nghề lái buôn không mấy lành nghề vì bán chắt nhặng nghề hành nghề này thừng nói dối, lừa đảo, thêu nh, có vớ y hời mớ thu nhieu lợi nhuận. Đố có biết có 2 nghề là Lái trâu và Lái lợn bành khinh miệt trong nghề lái buôn. Nông thôn Việt ta khi xưa có 2 con vật gọi bó với nông dân: Con trâu và con Lợn. Trâu đố c x p” con trâu là đố u c nghiep” và con lợn – đố ng hàng th hai sau trâu trong nghề gia súc đố c ng i nuôi, b i Trâu ph c v cho c y c y làm ra g o nuôi s ng ng i.

Con Lợn là ngu n th t cung c p cho đ i s ng, sinh s n ra đàn lợn con t p t c ph c v cho kinh t gia đình. Hai con vật này là m c tiêu ”đánh phá” của cánh lái buôn.

Ông bố kia thà chịu mang tiếng với đi đành bán m c danh d quy t đi buôn lợn để lấy tiền cho con ăn hóc... K t q a c u con đã đáp ng lòng mong mu n của ng i cha, làm r ng danh t iên: Đ đ t, đ c b làm quan huyện.

Th khi làm quan, anh ta quên ngay gốc gác mình, đ đ n: Tham nhữg, th t kết, ăn của đút, h ng hách v i nhân dân. Vì có chút ch nghĩa quan ta l i háo danh li n nghĩ ra cách đ t qu ng bá mình – t ch c m t cu c thi sáng tác Hoành phi, Đ i t, câu đ i – v i ch đ : U ng n c nh ngu n , m i nh ng nhà nho, nh ng nho sinh sáng tác không quên giao h n: N u tác ph m của ai có giá tr ng thu t, hay, đ c ch n – s h u th ng.

R t nhieu bài thi – đ c thí sinh th hi n b ng bút l c của chính tác gi – g i t i. Trong số m y ch c bài thi ông ta ch n đ c đôi câu đ i, 1 b c Hoành phi có tiêu đ Đ i Lai. B c đ i t này đ c tác gi vi t đ ng nh c nhân nói, ch vi t ”nh Ph ng múa – R ng bay”.

V hình th c không th nào chê. Ngh c n th n, quan ta cho g i tác gi của bài thi đ n. Khi ng i kia xu t hi n, quan th y khó a ngay vì ông kia ăn m c xuy nh xoàng, không gi ng cách ăn m c của nhà nho đ ng th i. Đi m khó ch u nh t: T ng i b c ra mùi r u n ng n c... Tuy

vỹ quan và hai b n đ ng liêu không ch p nh t, h i: Chúng tôi ch n bài thi c a anh, nh ng tr c khi trao gi i, anh hãy gi i thích v hai t Đ I LAI!

Ông kia l y nh ng đ n ch ng t th i c đ i Nghiêu – Thu n bên Trung Hoa , đ n Hán Vũ Đ , r i qua Đ ng , T ng, Minh , Thanh đ ch ng mình cho hai t mà mình vi t ra v i ý nghĩa gì... tác đ ng r n đ y ra sao... Sau khi nghe nhà hùng bi n thuy t gi i... các v đ ng bay b ng v i ý nghĩa siêu vi t c a ngôn t ... cu i cùng nhà nho kia m i b t mí: Đ i – nghĩa là Vĩ đ i, To, L n.

Lai – nghĩa là đ n, tr lai – Đ I LAi nghĩa là nh ng th to l n s đ n v i ngài trong t ng lai! Ng ng m t chút nhìn huy n quan, ông ta ti p: Nh ng th to l n kia – chính là ch c t c, ph m hàm và nhi u b c vàng ...

Huy n quan nghe nh r t vào tai, quay sang hai b n t v ng m h i... hai ”b n vàng” t i c i g t đ u... Quan ta g i ng i nhà mang túi ti n ra, trao cho ”tên b m r u”. Gã kia nh n, kính c n cúi chào – vái 3 vái r i n ng c b c ra kh i công đ ng huy n l .

Cùng lúc, quan g i ng i th l i, ra l nh: C m 3 m nh gi y – đ i t và 2 câu đ i – đi ngay đ n làng ngh m c tìm c s cham kh c, thuê làm ngay ph i xong tr óc t t nguyên đán. B c đ i t và đôi câu đ i s n son th p vàng. Đ làm v a lòng th ng c p, viên th l i đ n thêm: Ch kh c to, đ p cân x ng v i căn phòng treo. L ng vàng th p trên ch ph i đ đ d y đ hàng trăm năm không b mòn phai... Ngh sĩ ch m kh c v ng đ , h a s làm đúng nh yêu c u c a quan.

Hai tu n sau nhóm th mang s n ph m đ n treo lên gian gi a đ i di n v i c a ra vào. Ch Đ i Lai – to, sáng r c căn phòng. Ch nhà ng m nhìn r o nr c ni m m n nguy n, t hào v sáng ki n c a mình...

Nhân m t l n, quan Tu n ph – c p trên tr c ti p c a Huy n quan – có vi c v huy n công cán. Vi c công xong, quan Tu n nói: Ta nghe nhi u ng i ca ng i b c đ i t c a anh l m. Ta mu n đ n chiêm ng ng – đ c không?

Huy n quan vui nh m c trong b ng kính c n m i Tu n ph v nhà.

Thật m – Dành hành – Câu đố i T t

Tác Giả: Lê Xuân Quang

Thứ Hai, 23 Tháng 1 Năm 2012 14:22

B c chân vào c a, m t quan Tu n sáng lên, r i t m m c òi chuy n sang c òi to, c i ng t ngh o... Quan Huy n ng c nhiên: Th a ngài đi u gì làm ngài vui th ?

Quan Tu n ch a tr i – v n bi t lí i ch c a h c p – h i: B c đ i t này ai t ng hay chính do anh t nghĩ và làm ra?

Quan Huy n k i i chuy n có b c ĐT...

- Cóph i ng i nh n gi i th ng tu i ch ng... ăn m c lồi thôi, s c s a mùi r u?

- Th a đúng ng i này – quan huy n xác nh n.

- Đó chính là C H... r t gi i ch , nh ng tính khí ngang tàng...đ c ng i đ i gi i là”Ngô ch ”!

M t quan Huy n sáng lên, m t t i rói...

D ng nh đ cho y ta vui chút xíu, quan Tu n m i ti p: Lão ta đã ch i x anh đó!

- D , th a... tôi ch a hi u ý ngài.

- Anh hãy đ c to hai ch kia đi... v y đ c r i, gi đ o nghĩa hai ch y – đ c l i đ c to lên xem
– Viên quan huy n th c hi n – Đ i LAI – L N i...

Anh ta tái m t, run r y... .

Thơ t m – D a hành – Câu đ i T t

Tác Giả: Lê Xuân Quang

Thứ Hai, 23 Tháng 1 Năm 2012 14:22

Th y đã đ làm cho k háo danh sáng m t, viên Tu n ph nh nhàng an i h c p: Đây là s nh o báng, nh ng là s nh o báng có ch đích, đáng trân tr ng. C H... đã nh c nh anh : Đ ng quên c i ngu n. T tiên anh v n là Lái l n (l n l i). Anh t trong nghèo hèn đi lên. Hãy nh đ n quá kh làm nhi u đ u thi n, đ u t cho dân... Ng ng l i m t chút, ông ti p : V l i, đ c “Ng ch” cho ch , d y đ đáng là vinh h nh đó!

Viên quan Huy n đanh”ng m b hòn làm ng t” vâng d , h á v i quan trên s th c hi n l i ch b o này...

Berlin – T t Nhâm Thìn 2012